

Nummer: 2663
Titel: Industriel vask og efterbehandling af tekstiler
Kort titel: Vaskeriindustri
Status: GOD
Godkendelsesperiode: 01-01-2004 og fremefter

Beskrivelse af jobområdet

Definition af jobområdet

I vaskeribranchen vaskes og efterbehandles beklædning, linned og måtter for såvel offentlige som private kunder og som regel efter LEAN principper. De fleste vaskerier har en produktion med kombinationer af flere forskellige typer af vask og tekstiler. Nogle få større vaskerier har specialiseret sig i forskellige typer af vask, fx uniformer og arbejdsbeklædning, linned/fladt tøj, måtter og privat tøj.

Vaskerierne forestår for det meste transporten af rent og snavset tøj til og fra vaskerierne. Maskiner til industriel vask, efterbehandling og distribution i pakkeri er IT-baserede. Mange vaskerier er certificerede efter en kvalitetsnorm og/eller en miljønorm.

Jobområdet varetages overvejende af ufaglærte.

Typiske arbejdspladser inden for jobområdet

Vaskeribranchen er sammensat af ca. 120 virksomheder, fordelt på få meget store vaskerier, en del mellemstore vaskerier og flere små vaskerier, som både er private samt offentlige vaskerier.

Vaskerierne er specialiseret i forhold til produkter, fx:

- uniformer/arbejdsbeklædning
- måtter
- linned/fladt tøj
- dyner/puder
- privat tøj
- Eller en kombination af ovennævnte produkter.

- Produktionen er opdelt i indsortering, vask, efterbehandling, systue/reparation, pakkeri, distribution (afhentning/udbringning) samt betjening af IT baserede maskiner. Arbejdet i vaskeriet kan være fysisk og ensidigt belastende og derfor rokeres der mellem forskellige arbejdsopgaver, bl.a. for at minimere ensidigt gentaget arbejde (EGA).
-
- Inden for jobområdet benytter medarbejderne maskiner, der oftest er IT baserede. På nogle vaskerier registreres vasketøjet ved hjælp af strekkoder eller elektroniske chips til brug for vaskeriets produktions- og lagerstyring.
-
- Inden for jobområdet arbejdes der også med e-baserede systemer og mobile platforme (håndscannere, mobiltelefoner, tablets) til brug for eksempelvis distribution, produktion og kundeservice.

Ved driftsstop vurderer medarbejderen omfanget og om opgaven kan løses internt, eller om der skal rekvireres ekstern bistand.

Medarbejderne på arbejdspladserne inden for jobområdet

Virksomhederne beskæftiger tilsammen ca. 3.000 medarbejdere. Områdets medarbejdere er kendetegnet ved at være kortuddannede – hovedparten har grundskolen eller en erhvervsfaglig uddannelse som højest fuldførte uddannelse. Nogle få medarbejdere kan have læse- og stavevanskeligheder. Der er en relativ høj gennemsnitsalder samt ringe mobilitet i forhold til uddannelse. I jobområdet er der – i forhold til tilsvarende brancher – flere medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk, hvoraf nogle har begrænset kendskab til det danske sprog og/eller arbejdsmarkedskultur. Kompetenceudvikling af medarbejdere foregår via sidemandsoplæring, intern opkvalificering, leverandørkurser samt i mindre grad via offentlige uddannelser. Der forventes en stigning i rekruttering af medarbejdere med en anden etnisk baggrund samt medarbejdere, der har en begrænset uddannelses-erfaring eller erfaring med vaskeribranchen.

Arbejdsorganisering på arbejdspladserne inden for jobområdet

Arbejdsorganiseringen er afhængig af den enkelte virksomhed og/eller jobtype. Arbejdet i vaskeriet kan være fysisk og ensidigt belastende og derfor rokeres der mellem forskellige arbejdsopgaver. Ofte indgår specialiserede funktioner som systue og vaskefunktionen ikke i rotationen.

Vaskerierne kan være bygget op som små produktionsenheder eller ”vaskerier i vaskeriet”. Her er medarbejderne organiseret i teams. Teamene er enten ansvarlige for ét led af vaskeprocessen eller har en speciallinie, hvor hele vaskeprocessen indgår.

Dette stiller krav om, at medarbejderne spænder fagligt bredere og kan indgå i flere funktioner, herunder kundekontakt, produktionsplanlægning, bemandingsplaner, ferie- og vikardækning samt sidemandsoplæring. Endvidere fungerer enkelte medarbejdere som mentorer på vaskerierne. Få medarbejdere har administrative og/ eller ledelsesmæssige funktioner ved siden af de driftsmæssige arbejdsopgaver. Brug af IT indgår i forbindelse med både produktion, distribution og administrative opgaver.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Efterbehandling og reparation

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Fladt tøj bliver efterbehandlet i en rulle. Medarbejderne anbringer tøjet i maskinen eventuelt ved hjælp af en ilægger hvorefter tøjet på de fleste vaskerier bliver maskinelt sammenlagt.

Arbejdstøj, kitler og lignende bliver behandlet i en damp tunnel. Medarbejderne hænger tøjet på bøjler, som føres gennem damp tunnelen.

Efter damp tunnelen bliver tøjet lagt sammen og sorteret. Mange vaskerier har automatiske foldemaskiner, andre steder bliver tøjet lagt sammen manuelt.

Tøjet er ofte opmærket med en RFID chip (**R**adio**f**rekvens **I**dentifikation) til automatisk scanning, som anvendes til unik identifikation af det enkelte stykke tøj. Chippen anvendes bl.a. til automatisk sortering af tøjet efterfølgende.

Få tøj kategorier bliver presset. Dette gælder især tøj, hvor kunden ønsker en særlig høj kvalitet.

Tøj, der er gået i stykker og har pletter, sorteres fra mange steder i vaskeriet.

I systuen reparerer og kasserer medarbejderen defekt og nedslidt tøj i forhold til kundeønsker.

Det plettede tøj, vaskes om i en speciel vask.

Teknologi og arbejdsorganisering

Den enkelte medarbejder udfører arbejdet med den teknologi, der er på det enkelte vaskeri.

Arbejdet udføres alene eller i teams afhængigt af virksomhedens størrelse og organisation. Medarbejderne rokerer mellem arbejdsfunktionerne for at minimere EGA.

Maskinerne styres ved hjælp af IT baserede systemer.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Der er ingen formelle kvalifikationskrav, men arbejdet forudsætter, at medarbejderne er fleksible, har it-kendskab kan betjene ophægningsstationer, damp tuneller, presser, ruller, foldemaskiner, stakker samt automatiserede sorteringssystemer hygiejnisk og sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Endvidere at medarbejderen kan anvende div. hjælpemidler til fysisk aflastning, vedligeholde og reparere maskinparken, reparere tøj samt, arbejde hygiejnisk, foretage kvalitetsstyring og har kendskab til logistik. Arbejdet forudsætter, at medarbejderne kan kommunikere både i skrift og tale på dansk med kolleger og andre personalegrupper og i relation til en eventuelt certificeret kvalitets -/ miljønorm.

Endeligt forudsætter arbejdet at medarbejderen kan vurdere hvornår, der skal tilkaldes ekspertbistand til reparation og vedligehold af maskinparken

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kompetencen er udbredt i varierende grad afhængigt af den enkelte virksomheds organisation samt forretningsområde

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Indsortering

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

I indsorteringen sorterer medarbejderne det snavsede tøj efter besmudsgrad, tøj kategorier, kunder m.v. Sorteringen kan foregå ved et transportbånd eller andet automatiseret system. Efter sorteringen bliver tøjet vejet i portioner, der passer til vaskemaskinernes / vaskerørets kapacitet. Indsorteringen er styrende for hele vaskeriets produktion.

Sorteringssystemerne er opbygget til de enkelte vaskeris opgaver og varierer derfor fra det ene vaskeri til det andet.

Snavset tøj er en potentiel smittekilde og det er nødvendigt, at medarbejderne medvirker til at forebygge smittespredning. Medarbejderne skal kende til og kunne arbejde efter vaskeriets hygiejneprocedurer.

Snavset tøj er en potentiel smittekilde og sikkerhedsrisiko, hvorfor det er nødvendigt, at medarbejderne medvirker til at forebygge smittespredning samt kender til sikkerhedsforanstaltninger i relation til den konkrete opgave. Medarbejderne skal kende til og kunne arbejde efter vaskeriets hygiejne- og sikkerhedsprocedurer.

Teknologi og arbejdsorganisering

Medarbejderne udfører arbejdet med den teknologi, der er på det enkelte vaskeri.

Nogle vaskerier registrerer vasketøjet ved hjælp af strekkoder eller RFID chips til brug for vaskeriets IT baserede produktions- og lagerstyring.

Arbejdet udføres alene eller i teams i samarbejde med andre afhængigt af virksomhedens størrelse og organisation.

Medarbejderne roterer mellem arbejdsfunktionerne for at minimere EGA.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Der er ingen formelle kvalifikationskrav, men arbejdet forudsætter, at medarbejderne har it-kendskab. Det forudsættes også, at medarbejderne er fleksible, har kendskab til maskinbetjening, hygiejneregler, kundekategorier, ergonomi, mærkning, IT, logistik og kvalitetsstyring.

Arbejdet forudsætter endvidere, at medarbejderne kan kommunikere både i skrift og tale på dansk med kolleger, andre personalegrupper og i relation til certificerede kvalitets- / miljønorm samt kan vurdere hvornår, der skal tilkaldes ekspertbistand til reparation og vedligehold af maskinparken.

Få nøglepersoner i vaskeriet har kundekontakt.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kompetencen er udbredt i varierende grad afhængigt af den enkelte virksomheds organisation samt forretningsområde.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Udsortering og distribution

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Medarbejderne i vaskeriets udsortering og pakning er organiseret i forhold til det enkelte vaskeris størrelse, kunde- og tøj kategorier.

Det rene tøj samles i pakkeriet, hvor medarbejderne klargør leverancen til kunden. Inden pakning opbevares det rene tøj på lager i vaskeriet.

Når det rene og færdigbehandlede tøj er pakket i pakker, sække eller i rengjorte containere transporteres det til kunden manuelt eller via biler/lastvogne. Tøjet skal bevare den hygiejniske kvalitet under transporten og er derfor enten pakket ind eller overdækket med plastic.

Det rene tøj må ikke komme i kontakt med snavset tøj, hverken under distribution eller i vaskeriet. Ofte bliver det snavsede tøj hentet, når det rene er afleveret.

På enkelte vaskerier er der særlige biler til afhentning af snavset tøj og andre biler til udbringning af rent tøj.

Teknologi og arbejdsorganisering

Den enkelte medarbejder udfører arbejdet med den teknologi, der er på det enkelte vaskeri. Nogle vaskerier registrerer vasketøjet ved hjælp af stregkoder eller elektroniske chips til brug for vaskeriets IT-baserede produktions-/lager- og distributionssystemer.

Arbejdet udføres alene eller i teams afhængigt af virksomhedens størrelse og organisation.

Medarbejderne roterer mellem arbejdsfunktionerne for at minimere EGA.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Der er ingen formelle kvalifikationskrav, men arbejdet forudsætter, at medarbejderne har it-kendskab. Det forudsættes også, at medarbejderne er fleksible, kan forestå pakning efter rekvisitioner, udvejning og udlevering, forestå reparation og kassation, mærkning af arbejdstøj/ uniformer, forestå lagerstyring og intern transport, samt har kendskab til alle produkter og virksomhedens ordrer.

Medarbejderne skal kunne arbejde hygiejnisk, foretage kvalitetsvurdering og forestå kundepleje.

Arbejdet forudsætter også, at medarbejderne kan kommunikere både i skrift og tale på dansk med kunder, kolleger og i relation til certificerede kvalitets-/ miljønorm.

Medarbejderen i udsorteringen/distributionen anvender IT i forbindelse med jobbets udførelse - herunder forskellige håndholdte IT-platformer.

Medarbejderne med chaufførarbejde skal have kørekort og oftest stort kørekort.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kompetencen er udbredt i varierende grad afhængigt af den enkelte virksomheds organisation samt forretningsområde.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Vaskeproces

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Tekstilerne vaskes i store kontinuerlige (vaskerør) eller diskontinuerlige industrivaskemaskiner (tromlevaskemaskiner)

Efter vask afvandes tøjet i presser eller centrifuge. Tøjet skal normalt tørres yderligere før efterbehandling, og derfor fylder medarbejderne det afvandede tøj i en tørretumbler fra de diskontinuerlige vaskemaskiner, hvor det sker fuldautomatisk fra vaskerøret.

Medarbejdere med vaskeprocessen som arbejdsområde forestår ud over betjening af maskiner, håndtering, dosering og indkøb af kemikalier samt foretager kvalitetsmåling- og vurdering. På store og mellemstore vaskerier bruges ofte vaskerør, hvor vaskeprocessen foregår kontinuerligt. Maskinen fyldes og tømmes automatisk, mens tøjet passerer gennem forskellige kamre. Processen styres bl.a. ved hjælp af computer.

Diskontinuerlige vaskemaskiner skal efter hver vask fyldes og tømmes af medarbejderne.

Generelt for vaskeområdet er et hygiejnisk fokus vigtig for slutproduktets kvalitet.

Teknologi og arbejdsorganisering

Den enkelte medarbejder udfører arbejdet med den teknologi, der er på det enkelte vaskeri.

Arbejdet udføres alene eller i teams afhængigt af virksomhedens størrelse og organisation. Medarbejderne roterer mellem arbejdsfunktionerne for at minimere EGA.

Maskinerne styres bl.a. ved hjælp af IT.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Der er ingen formelle kvalifikationskrav, men arbejdet forudsætter, at medarbejderne har it-kendskab og kan programmere vaskemaskiner og tumblere, foretage kontrol af vand og kemikalier, herunder læse og forstå deklarerationer og vejledninger. Endvidere arbejde hygiejnisk, foretage kvalitetsstyring og har kendskab til logistik.

Arbejdet forudsætter, at medarbejderne kan kommunikere både i skrift og tale på dansk med kolleger, andre personalegrupper leverandør, samt i relation til certificerede kvalitets-/ miljønorm.

Endelig kan medarbejderne vurdere hvornår, der skal tilkaldes ekspertbistand til reparation og vedligehold af maskinparken.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kompetencen er udbredt i varierende grad afhængigt af den enkelte virksomheds organisation samt forretningsprofile.

Aktuelt tilkoblede mål

Niveau kan angives ved enkeltfag.

Nummer, niveau og titel	EUU	Varighed i dage	Tilknyttet i perioden
25000 RKV før erhvervsuddannelse for voksne	AP	5,0	01-01-2017 og fremefter
40137 Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	16-08-2007 og fremefter
40392 Ergonomi inden for faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	01-10-2008 og fremefter
40533 Introduktion til et brancheområde (F/I)	AP	40,0	01-12-2008 og fremefter
40534 Arbejdsmarked, it og jobsøgning (F/I)	AP	40,0	01-12-2008 og fremefter
40658 Produktionsoptimering for operatører v.h.a. Lean	AA	1,0	01-12-2016 og fremefter
40805 Mentoruddannelse for erfarne medarbejdere	AE	5,0	13-03-2009 og fremefter
43343 Praktik for F/I	AP	48,0	01-01-2004 og fremefter
43938 Lean-kortlægning af værdistrøm for operatører	AA	3,0	01-01-2013 og fremefter
43939 Systematisk problemløsning for operatører	AA	2,0	01-12-2016 og fremefter
44383 Medarbejderen som deltager i forandringsprocesser	AD	2,0	01-01-2013 og fremefter
44978 Jobrelateret fremmedsprog med nuanceret ordforråd	AD	5,0	01-07-2013 og fremefter
44979 Jobrelateret fremmedsprog med basalt ordforråd	AD	5,0	01-07-2013 og fremefter
45215 Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	09-01-2015 og fremefter
45347 Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	09-01-2015 og fremefter
45511 Faglig læsning	AP	2,0	09-01-2015 og fremefter
45536 Faglig skrivning	AP	3,0	09-01-2015 og fremefter
45545 Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45567 Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45569 Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45571 Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	09-01-2015 og fremefter
45572 Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	01-05-2006 og fremefter
45573 Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	01-05-2006 og fremefter
45574 Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	01-05-2006 og fremefter
47085 Lean support i produktionen	AA	2,0	01-12-2016 og fremefter
47217 Indskrivning og formatering af mindre tekster	AD	2,0	01-04-2013 og fremefter
47218 Anvendelse af regneark til enkle beregninger	AD	2,0	01-04-2013 til 30-06-2022
47632 Den personlige uddannelses- og jobplan	AA	2,0	01-01-2018 og fremefter
47668 Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	01-07-2013 og fremefter
47669 Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
47670 Faglig læsning	AP	2,0	01-07-2013 og fremefter
47671 Faglig skrivning	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
48049 Arbejdsmiljø 1 i faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	20-04-2015 og fremefter
48050 Arbejdsmiljø 2 i faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	20-04-2015 og fremefter
48569 Introduktion til det danske arbejdsmarked (F/I)	AP	5,0	29-06-2017 og fremefter
48966 Uren del af vaskeprocessen, grundmodul 1	AE	3,0	21-11-2018 og fremefter
48967 Ren del af vaskeprocessen, grundmodul 2	AE	3,0	21-11-2018 og fremefter
48975 Vask, afvanding og tørring i vaskeribranchen	AE	4,0	21-11-2018 og fremefter
48976 Tekstilkundskab i vaskeribranchen	AE	4,0	21-11-2018 og fremefter
48977 Kvalitetssikring og -kontrol i vaskeribranchen	AE	4,0	21-11-2018 og fremefter
49234 EUD-Praktikvejledning - for den daglige oplærer	AF	1,0	08-07-2020 og fremefter
49263 Intro til digitalisering - i produktionen	AA	5,0	01-06-2019 og fremefter
49580 EUD-Praktikvejledning for den uddannelsesansvarl	AF	1,0	08-07-2020 og fremefter
49721 Vand- og kemiflow i vaskeribranchen	AE	4,0	10-11-2020 og fremefter